

Nr.10/februarie/2026

ISSN 3044-8700

ISSN-L 3044-8700

Minune, Creativitate, Bucurie

-MIRCEA CEL BĂTRÂN-

RETROSPECTIVA IERNII

Pictură realizată de eleva
Petcu Alesia, clasa a VIII-a A,
MCB

Revistă școlară pentru minte, suflet și literatură

Redactor-șef: prof. dr. Ene Claudia

Colegiul de redacție:

prof. înv. primar, Caraconcea Cristina

prof. Dragne Joicuța

prof. Grad Nadia

prof. Buzea Daniela

prof. Vasile Georgeta

prof. Dragomir Nicoleta

prof. Beșcucă Vasilica

prof. Borcoman Mihaela

DTP: prof. înv. primar, Caraconcea Cristina

Adresa: Strada „Nicolae Iorga”, Nr. 34, Municipiul Giurgiu, Județ Giurgiu

Telefon: 0720596837

E-mail: claudia.ene15@yahoo.com

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor cuprinse în această publicație revine autorilor acestora.

CUPRINS

- La pas prin școala mea... pag. 4-6
- Curiozități despre luna... februarie..... pag. 7-11
- De la profesorii noștri aflăm despre ...
 - *Limba română ca izvor istoric* de prof. Ene Claudia..... pag. 12-16
 - *Un tunel... lat* de prof. Beșcucă Vasilica.....pag. 16-17
 - *15 Ianuarie - Ziua Culturii Naționale, Ziua Aniversară Mihai Eminescu*pag. 18-19
- Din creațiile elevilor noștri...
 - *O lume într-un colet* de Geangu Antonia, clasa a VI-a A..... pag. 20
 - *Fulgi de nea* de Sîrbu Sofia, clasa a VI-a A..... pag. 21
 - *Citesc și rezum*, Ruse Rebeca, clasa a VI-a A..... pag. 22
 - *Citesc și pictez*, Petcu Alesia, clasa a VIII-a A..... pag. 23
- Instantanee în imagini..... pag. 24

La pas prin școala mea...

*Prof. înv. primar,
Caraconcea Cristina*

Arhitectura și Urbanism, în lumini de Moș Crăciun

Elevii claselor a VI-a A, a VII-a și a VIII-a A au adus spiritul sărbătorilor în școală printr-un proiect creativ intitulat „Arhitectura și Urbanism, în lumini de Moș Crăciun”. Aceștia au realizat cu mult entuziasm machete și tablouri tematice, explorând modul în care orașele și clădirile pot fi transformate prin lumini, culoare și decorațiuni specifice Crăciunului.

Proiectul a fost coordonat de dna. prof. Grad Nadia, care a ghidat elevii în combinarea elementelor de arhitectură cu creativitatea artistică, obținând astfel lucrări originale și pline de culoare, ce reflectă atât spiritul sărbătorilor, cât și pasiunea pentru urbanism și design.

Rezultatele proiectului au putut fi admirate în școală, fiind o sursă de inspirație pentru întreaga comunitate educațională.

Sărbători culturale în ianuarie

„Mihai Eminescu - Ziua Culturii Naționale”

În luna ianuarie, clasa a IV-a A a avut momente speciale dedicate valorilor românești. Elevii au sărbătorit mai întâi Ziua lui Mihai Eminescu, prin lecturi, discuții și desene inspirate din operele poetului național, dezvoltându-și astfel aprecierea pentru literatura română. Activitatea a fost realizată în parteneriat cu doamna Marilena Dumitrică, bibliotecar la Biblioteca Județeană ”I.A. Bassarabescu” Giurgiu.

<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid0LUr6t8bqhPW3BNqrU6dMCRMSMpotwNPMfQ9oZCEC3ZgT7i1A8qGvL26dMj6GT9dml>

Ziua Unirii sărbătorită împreună cu Biblioteca „I. A. Bassarabescu” din Giurgiu

De Ziua Unirii Principatelor Române, elevii claselor a II-a A, a III-a și a IV-a A, coordonați de prof. învă. primar Mădălina Căimăcanu, Daniela Militaru și Caraconcea Cristina au participat la activități speciale organizate în parteneriat cu doamna Marilena Dumitrică de la Biblioteca „I. A. Bassarabescu” din Giurgiu. Copiii au realizat prezentări, desene și lucrări tematice, descoperind importanța unirii și rolul lui Alexandru Ioan Cuza în istoria României, au vizionat materiale video despre istoria și semnificația acestei zile, au discutat despre curajul celor care au făcut posibil acest act istoric și despre cum a fost oglindit în literatura română, citind împreună povestea „Moș Ion Roată și Unirea” de Ion Creangă.

Evenimentul a oferit o ocazie de învățare interactivă și creativă, prin care istoria prinde viață pentru cei mici și valorile naționale devin mai accesibile și memorabile.

<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid0fNSfBJ6u6vfeeB9htaUHqGAqG6e9iv93R95CoMirZBWsoW9LisXkCaGECzrkhoHl>
<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid02pG8dK54XRwD3WTa6ATKtUiGsApMJJJYutiJZrNcxPpqqduZFTHgaZAelYtBSBRkkl>

Sărbători culturale în februarie

Ziua Internațională a Cititului Împreună

La ZICI 2026, pe 4 februarie, micii cititori „Minionii” de la clasa a IV-a A, coordonați de prof. înv. primar Cristina Caraconcea, au descoperit bucuria cititului împreună cu doamna Marilena Dumitrică de la Biblioteca „I. A. Bassarabescu” din Giurgiu

Vedeta zilei a fost Șterpelina, din cartea *Hoața de ecrane* de Helen și Thomas Docherty, o creatură care „mănâncă” ecranele și readuce oamenii la joacă și prietenie. Elevii au completat fișe de lucru, au creat semne de carte și au primit diplome de participare.

Învățătura zilei: **Fii atent! O micuță creatură ar putea să-ți mănânce telefonul la gustare!** 😊📖

<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid0vEmREo8TM5M4biMKLcXacc8ogCFATk3i24cKXGshdcUMviff4oErVpW1firtgBqKl>

Ziua Națională a Lecturii

De Ziua Națională a Lecturii, Marilena Dumitrică, bibliotecar la Secția Împrumut Carte pentru Adulți a Bibliotecii Județene „I.A. Bassarabescu” Giurgiu, alături de elevii clasei a II-a A coordonați de prof. înv. primar Mădălina

Căimăcanu și împreună cu elevii clasei a III-a A coordonați de prof. înv. primar Daniela Militaru au sărbătorit bucuria lecturii și au pășit în universul fermecat al poveștilor, descoperind puterea lor de a ne face mai curioși, mai buni și mai creativi.

Elevii au pășit cu uimire în lumea fermecată ascunsă între copertile cărților, acolo unde i-au întâlnit pe eroii curajoși, au cunoscut personaje fascinante și au trăit aventuri de neuitat. Cărțile, dar neprețuit al cunoașterii, deschid ferestre către vis și speranță, către experiențe și înțelepciune, luminând drumul spre un viitor mai bun.

<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid0CNv6g3ycvU7LJKfzaCuTm3pSHVpkbc5Z8kPiVtv2XEouCzJhraULrXUtGvwLNSQrl>

<https://www.facebook.com/bibliotecajudeteaganagiurgiu/posts/pfbid0ZTXLc9sfrtnEXP8p6qfGYy8U5u12rDMGbZtSw9FKTv3UwwGFLFLuQm8zZkgkDhNl>

Curiozități din luna... februarie

Prof. dr. Ene Claudia

De unde provine numele februarie¹

Din punct de vedere astrologic, februarie începe cu Soarele în constelația Vărsător și se termină cu Soarele în constelația Pești. Din perspectivă astronomică, februarie începe cu Soarele în constelația Capricorn și se încheie cu Soarele în constelația Vărsător. Luna februarie a fost denumită astfel după *Februalia*, care era festivalul roman al purificării. Cuvântul februarie își are originea în latinescul *Februarius*, termen care provine de la *februum*. Acesta se traduce prin mijloc de purificare, ofrandă sau obiect folosit la ritualul purificării și se referă la ritualul curățirii, care se făcea în fiecare an la data de 15 februarie. Purificarea era menită caselor și câmpiilor. Lucrurile vechi erau aruncate din case, iar pământul era pregătit pentru însămânțările de primăvară.

Februarie era închinată lui *Februs*, zeul împărăției subpământene. Grecii numeau luna februarie *Anthesterion*, în timp ce, în România, este cunoscută sub denumirea populară de Făurar.

Cum a devenit februarie a doua lună din an

Istoric vorbind, vechiul calendar roman avea în Antichitate doar zece luni și pornea în martie și se termina în decembrie. Acestea însumau 304 zile, asta pentru că lunile ianuarie și februarie nu existau pe atunci. Legenda spune că, prin secolul al VIII-lea î.Hr., al doilea rege roman, Numa Pompilius, a adăugat cele două luni de iarnă în calendarul roman deoarece era necesară ajustarea la durata reală a anului solar. Chiar și așa, ianuarie avea pe atunci 30 de zile.

Înainte de această reformă, anul începea în martie. Regele Numa Pompilius a decis în anul 714 î.Hr. să introducă cele două luni la început de an pentru a alinia calendarul roman cu anul solar, astfel încât s-a ajuns la cele 12 luni pe care le cunoaștem cu toții astăzi. El a egalizat numărul de zile și a ajuns la 355 de zile pe an. Lunile aveau 31 de zile sau 29 de zile, iar februarie, fiind adăugată mai târziu în calendar și fiind considerată ultima lună din an, a rămas cu 28 de zile. În anul 153 î.Hr., ianuarie a înlocuit martie ca primă lună a anului roman, în urma unei rebeliuni care a forțat Senatul Roman să modifice începutul anului civil. Cu toate acestea, majoritatea romanilor sărbătoreau Anul Nou tot în martie. Nici până azi nu este clar când s-a schimbat acest lucru, însă este posibil ca „tranziția” să fi durat sute de ani. În anul 46 î.Hr., Iulius Caesar a introdus un nou sistem de calendar, denumit calendarul iulian, în care a adăugat zece zile.

Luna februarie în tradiția populară

Considerată capricioasă și aprigă, februarie este o lună plină de sărbători și superstiții care prevestesc vremea. De asemenea, bunul mers al casei și dragostea sunt și ele legate de cea de-a doua lună din an. Februarie este marcată

¹ <https://www.libertatea.ro/lifestyle/curiozitati-luna-februarie-4775437>

de două sărbători populare mai importante: *Ziua Ursului* și *Dragobetele*. Prima dintre acestea se sărbătorește la 2 februarie și deschide Anul Nou viticol și pomicol. De asemenea, potrivit credințelor populare, această zi prezice venirea primăverii sau continuarea iernii pentru încă 40 de zile. În această zi, ursului, care este o dovadă a caracterului divin, nu i se spune urs, iar prin locurile pe unde acesta umblă de obicei i se lasă o pulpă de vițel. Pe vremuri, dacă trebuia să i se pronunțe numele, i se spunea „ăl bătrân”, „moș Martin” sau „Moș”. Totodată, în calendarul creștin ortodox, la data de 2 februarie se prăznuiește Întâmpinarea Mântuitorului Iisus Hristos.

La români, Dragobetele se sărbătorește pe 24 februarie și este o sărbătoare străveche, care înseamnă „beat de dragoste”. Aceasta mai este cunoscută și sub denumirea de „Sfântul Ion de primăvară”, cel care este fiul Babei Dochia, sau Dragomiru-Florea ori *Granguru*, deoarece atunci are loc „nunta” păsărilor din pădure. Spre exemplu, pentru a-și atrage perechea, graurul auriu așază câteodată în cuib un bănuț strălucitor, așa cum precizează etnologul Ion Ghinoiu în volumul „Zile și mituri. Calendarul țăranului român” (2000), transmite Agerpres. Potrivit interpretării populare, timpul reflectă capriciile copilului Faur. Atunci când râde și zâmbește, vremea este frumoasă, când plânge, bate viscolul, iar când este supărat, se face ger „de crapă pietrele”.

Conform datinii populare, în februarie se încheie șezătorile și, împreună cu acestea, distracțiile tinerilor din serile și nopțile lungi de iarnă.

Cele mai bune citate din februarie²

„Dacă ianuarie este luna schimbării, februarie este luna schimbării durabile. Ianuarie este pentru visători. Februarie este pentru cei care fac”. – Marc Parent N

„Februarie este scurtă și foarte dulce.” – Charmaine J. Forde

„Soarele din februarie vă înmoaie ramurile, nuanțează mugurii și umflă frunzele înăuntru.” – William Cullen Bryant

„Februarie este granița dintre iarnă și primăvară.” – Terri Guillemets

„În întuneric din februarie, am privit stelele explodând până în zori.” – Laura Veirs

„Deși februarie este scurt, este plin de multă dragoste și surprize dulci.” – Charmaine J. Forde

„Întotdeauna, în februarie, există o zi, cel puțin, în care se simte un miros de vară, totuși îndepărtată, dar cu siguranță viitoare.” – Gertrude Jekyll

„Sfârșitul lunii februarie și aerul este atât de calm, ghiociei și brândușele ar putea fi păcălite în înflorirea timpurie. Apoi va veni inevitabilul viscol, care ne va distruge vestitorii primăverii, iar curțile amorțite se vor întoarce sub acoperire. În Florida, este sezonul căpșunilor, prăjitura scurtă, vafele, fructele de pădure și smântâna vor fi scrise în meniurile cafenelei.” – Gail Mazur

² <https://andreigheorghe.ro/100-february-quotes-that-are-full-of-love-sweetness-vqeh/>

„În februarie, când grădina mea este stearpă de flori, tu ești singura floare care înflorește în inima mea. Te prețuiesc și te ador din toată inima pentru că ești *Valentinul* meu.” – Debasish Mridha

„Februarie aduce ploaia, dezgheață iar lacul înghețat.” – Sara Coleridge

Februarie - luna citatelor motivaționale³

De-a lungul istoriei au existat multe personalități cunoscute, care au scris citate frumoase. Luna februarie o dedicăm citatelor motivaționale. O nouă zi! Un nou citat! Sperăm să savurați colecția noastră, ce reflectă profunzimea subiectelor cotidiene precum familia, prietenia, bunătatea, sinceritatea, dragostea etc. Fiecare citat va mai fi însoțit și de o imagine superbă!

- ❖ “Răspândește lumina, iar întunericul se va risipi de la sine” – **Erasmus**
- ❖ “O faptă bună este precum un clopot care cheamă oamenii la închinare.” – **proverb danez**
- ❖ “Nimic nu valorează mai mult decât ziua de azi.” – **Goethe**
- ❖ “Întoarce-ți fața către soare și umbrele vor rămâne în urma ta.” – **proverb din Noua Zeelandă**
- ❖ “Sensul vieții este să îi dai sens.” – **Mircea Eliade**
- ❖ „Să nu lași să treacă o zi fără să auzi, să vezi sau să citești ceva frumos” – **Goethe**
- ❖ “Adevărul nu este proprietatea unei singure persoane, ci comoara întregii omeniri.” – **Ralph Waldo Emerson**
- ❖ “Pot rezuma în două cuvinte tot ce am învățat despre viață: merge înainte.” – **Robert Frost**
- ❖ “Nu-mi place de acel om. Trebuie să-l cunosc mai bine.” – **Abraham Lincoln**
- ❖ “Nimeni nu poate trăi fără prieteni, chiar dacă stăpânește toate bunurile lumii.” – **Aristotel**
- ❖ “Copilăria e cadoul pe care ni-l dă viața.” – **Horațiu Mălăele**
- ❖ “Atașează-te de cei care te pot face mai bun și primește-i pe cei care, la rândul tău, îi poți face mai buni.” – **Seneca**
- ❖ “Atâta timp cât nu-ți pasă unde ești, nu te poți rătăci.” – **Legile lui Murphy**
- ❖ Spune-mi și voi uita, arată-mi și poate îmi voi aduce aminte, implică-mă și voi înțelege!” – **Confucius**
- ❖ “Indiferent ce faci în viață, va fi nesemnificativ. Dar e foarte important să o faci.” – **Mahatma Gandhi.**

³ <https://bibliotecanicolaitulescu.wordpress.com/2021/02/28/februarie-luna-citatelor-motivationale/>

Câteva creații din literatura română și universală, dedicată iernii:

Iarna blajină, din „Abecedar” 1940, Tudor Arghezi

Iarna blajină

A intrat în voi, întâi, ca o lumină

Preacinstită, pomule,

Preagingașe, omule.

A rămas de astă-vară

Luna-n crengile de ceară.

Pomule mic,

Ce torci tu, borangic?

Buruienile sunt îmbrăcate

Și încălțate

Cu târlici

De panglici.

În streășinile mele

Vrăbiile au adus perini și saltele.

Pisica bătrână

Și-a pus ciorapii de lână,

Și torcând pe neștiute

Din carâmbi și căpute

S-a-mbrăcat cu tricou

Cenușiu și nou.

Toată lumea se joacă

De-a un fir de promoroacă,

De-a țandăra, de-a cremene,

Vrând să fie-asemenea.

Floarea nu mai vrea să dea

Și s-a făcut nua.

Apa face minuni

Și soiuri de minciuni.

La jgheaburi, burlane și ciuturi:

Vergele, mărgelile și ciucuri.

Melcul urduros

S-a făcut somnuros:

Dintr-un fel de pământel,

Pe care-l știe numai el,

Și cu un fel de meșteșug,

Și-a făcut un fel de belciug

Sfredelit, găurit, învârtit –

Și s-a zidit

Pe un an

Într-un fel de pantof, dintr-un fel de porțelan.

Toate taie, toate-nțeapă,

Din văzduh și apă,

Și presărat cu ghimpi mici

Pământul se ghemuie ca un arici

February, de Hilaire Belloc⁴

The winter moon has such a quiet car
That all the winter nights are dumb with rest.
She drives the gradual dark with drooping crest,
And dreams go wandering from her drowsy star.
Because the nights are silent, do not wake:
But there shall tremble through the general earth,

And over you, a quickening and a birth.
The sun is near the hill-tops for your sake.

The latest born of all the days shall creep
To kiss the tender eyelids of the year;
And you shall wake, grown young with perfect sleep,
And smile at the new world, and make it dear
With living murmurs more than dreams are deep.
Silence is dead, my Dawn; the morning's here.

(Pictură realizată de eleva Petcu Alesia, clasa a VIII-a A, MCB)

⁴ <https://allpoetry.com/Month-of-February>

De la profesorii noștri aflăm despre...

Limba română ca izvor istoric

Prof. dr. Ene Claudia

Apărută la editura Litera în 2022 într-o a doua ediție, cartea președintelui Academiei Române, Ioan-Aurel Pop, numită sugestiv și persuasiv „De la romani la români. Pledoarie pentru latinitate”, își dorește să aducă cititorului comun și nu numai, într-un limbaj accesibil, o serie de argumente care să combată, pe baza unor cercetări și izvoare imbatabile, unele preconcepții legate de originea poporului nostru. Așa cum mărturisește și în argumentul lucrării, autorul dorește să înlăture falsele „teorii” legate de originea noastră, precum și acele exagerări privind impunerea dacopaților sau tracomanilor în evoluția lingvistică a neamului nostru.

În lumina acestor preocupări, considerăm importantă abordarea studiului limbii române, al actelor lingvistice care demonstrează diacronic contactul deplin cu acei cuceritori care și-au impus limba celor cucerțiți, precum și dinamica limbii în spațiile geografice românești.

Este notoriu astăzi faptul că romanizarea locuitorilor din arealul Carpaților și al Dunării s-a produs după cucerirea Daciei de către romanii conduși de împăratul Marcus Ulpius Nerva Traianus, în urma celor două războaie dacice, decisiv fiind cel din 106 p. Chr., când dacii sunt învinși, iar teritoriul locuit de ei transformat în provincie romană, ceea ce în termeni populari a fost denumit și „prima descălecare”. De altfel, conflictul dacilor cu Imperiul roman survine pe baza unei provocări reale pe care locuitorii din aceste părți o lansau. În 85 p. Chr.⁵, dacii pornesc la invazia Moesiei, ceea ce reprezintă o problemă ridicată imperiului, aflat în plină expansiune teritorială către orient. După învingerea dacilor, Traian își va continua campaniile militare în Mesopotamia și Asiria pe care le cucerește și le transformă în provincii romane, înregistrând astfel cea mai mare expansiune teritorială a romanilor.

Romanizarea provinciei Dacia s-a realizat în numai 170 de ani, până la retragerea aureliană (271-275), când trupele de soldați romani părăsesc provincia, însă generațiile formate în acest răstimp, în urma căsătoriilor mixte, rămân și vorbesc o nouă limbă ce are la bază acea latină vulgară (*sermo vulgaris*) vorbită de oamenii de rând. Mai mult decât atât, și după această retragere, influența Imperiului Roman de Răsărit a continuat multe secole să influențeze mai ales partea de sud a teritoriului câmpiei dunărene.

Procesul de romanizare în acest spațiu s-a realizat prin întâlnirea elementului autohton (geto-dacii) cu cel cuceritor (romanii), cărora li s-a alăturat elementul migrator (slavii): „Românii sunt singurul popor romanic care are

⁵ Ovidiu Drimba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984, p. 712.

în componența sa un element slav (ca element migrator, adăugat la finalul etnogenezei), celelalte popoare romanice având ca zestre de acest fel elemente germanice (ostrogoți, longobarzi, franci, burgunzi, vizigoți etc.)”⁶.

Romanizarea, care a avut ca rezultat formarea limbii române, a presupus și influența acelor mentalități specifice romanilor care au adus cu ei și „meta-valorile” specifice, formate de-a lungul secolelor. Cu alte cuvinte, impunerea influenței romane s-a putut realiza tocmai prin caracterul puternic al cuceritorilor care rezida dintr-un profil psihologic dominat de pragmatism și completat, în viziunea lui Eugen Cizek, de două meta-valori, cum le numește, esențiale: *fides* (bună-credință, loialitate) și *pietas* (pietate): „Noțiunea de *fides* presupunea buna îndeplinire a îndatoririlor pe timp de pace și de război, loialitate față de prieteni și patrie, «acasă și la război» (*domi militiaeque*), inclusiv în viața cotidiană”. Noțiunea de *pietas* implica pietate, devoțiune, îndeplinirea scrupuloasă a îndatoririlor religioase, precum și obligații filiale, patriotice, acelea ce se asumau față de zei, părinți, țară, concetățeni”⁷. Nu putem disocia formarea unei limbi de procesele mentale ale vorbitorilor. Actele de limbaj „materializează” ceea ce gândește, crede și simte vorbitorul, de aceea etnogeneza cuvintelor poate fi explicată pornind de la mai mulți factori.

În capitolul „Limba română ca izvor istoric”⁸, istoricul Ioan-Aurel Popa susține ideea că în Oltenia s-a produs unul dintre cele mai intense procese de romanizare de la nord de Dunăre, ea fiind integrată Imperiului Roman încă din 102 p. Chr., adică după primul conflict major cu dacii. Un prim argument adus în susținerea acestei afirmații este de factură lingvistică. Graiul oltenesc a conservat formele verbului „a fi” aproape ca în latină: *fui, fuisti, fui, fuimus, fuistis, fuerunt* sau *fuere*. De asemenea, imperfectul aceluiași verb este asemănător limbii latine: *eram, eras, erat, eramus, eratis, erant* - eram, erai, era, erau, eram, erați, erau. Studiul realizat de Ioan-Aurel Pop vizează cu precădere forme verbale, pornind de la premisa că sistemul verbal este cel care susține „coloana vertebrală” a oricărei limbi, iar situația limbii noastre indică clar preponderența verbelor și formelor verbale moștenite din latina colonizatorilor.

Trecând în altă zonă a României moderne, în Transilvania, sunt evidențiate alte latinisme surprinzătoare, precum „arină” care semnifică nisip sau prund, cu origine evidentă în termenul „arenă”, loc circular destinat amfiteatrelor sau circurilor, acoperit cu nisip. Prezența cuvântului în vocabular demonstrează atât durabilitatea, cât și gradul de civilizație impus de romani în aceste teritorii. Concomitent cu spiritul lor pragmatic, romanii aveau o înclinație pentru comic și burlesc, pentru acea faimoasă „sare italică” (*sal italicum*) și pentru distracții, ceea ce presupunea „o indispensabilă defulare”⁹. Astfel, în timpul liber, romanii se delectau cu diverse jocuri publice precum reprezentații teatrale, curse de care, lupte ale gladiatorilor sau ale animalelor exotice, curse de care, naumahii ș.a. Drept urmare, cuvântul din limba română „arină” este și el o dovadă a impunerii modului de viață și a mentalităților romane.

⁶ Ioan-Aurel Pop, *De la romani la români. Pledoarie pentru latinitate*, Editura Litera, București, 2022, p. 23.

⁷ Eugen Cizek, *Mentalități și instituții romane*, Editura Globus, București, 1998, p. 33.

⁸ Ioan-Aurel Pop, *op. cit.*, pp.170-184.

⁹ Eugen Cizek, *op. cit.*, p. 22.

Un alt cuvânt prezent în limbajul mai mult regional, „a la”, cu unele forme „a laua” sau a „lăia”, provine din latinescul *lavo, lavare* care înseamnă a spăla: „eu (mă) lau”. Bogat semantic, verbul, în funcție de zonă, este utilizat ca: a (se) spăla pe cap; a umezi; a (și) unge părul; a trata părul; a-și curăța blana; a dojeni; a spăla rufe. De aici și adjectivul participial „lăut”, adică spălat, curat, din forma literară latinească „lavatum”, devenită în limbajul popular ulterior „lautum”.

Un adverb interesant, socotit regional sau arhaic, este „antărț”, de regulă precedat de semiadverbul „mai”, ambele de origine latină provenite din *anno tertio* - anul al treilea și *magis*. Adverbul acesta temporal se referă la perioada de acum doi ani/ în urmă cu doi ani și atestă proveniența latină.

Tot în zona Transilvaniei s-a preluat latinescul *a(l)ium* prin cuvântul „ai” (usturoi) de unde provin „aiturile” precum: piftii, răcături sau cotonoage. De altfel, și cuvântul „usturat” își are originea în verbul latinesc *ustulare*. Și tot din cuvinte latinești precum *coliculus/cauliculus* (lujer, lăstar, varză mică), respectiv *viridium* întâlnim regionalul curechi sau termenul curent de varză. Dincolo de marea pasiune gastronomică a romanilor pentru pește, aceștia consumau multe legume și, implicit, multă sare. Ovidiu Drimba enumeră legumele care constituiau hrana majorității romanilor: varza, ceapa și usturoiul, sfecla albă, lăptucile și măcrișul, castravetele, bobul și linte, frunzele de hrean, ridichile, urzicile sau prazul.¹⁰

Studiul ne supune atenției un alt cuvânt, de data aceasta din zonele Banat, Crișana și nordul Transilvaniei: „nea” (zăpadă, omăt) din acuzativul singular *nivem* al latinescului *nix, nivis*. Interesant este și cuvântul „amăgire” provenit din *magus* (preot păgân), cu origine în grecescul *magos*, din expresia *ad magos ire*, adică „a merge la magi”, ceea ce era considerată ca o amăgire, fiind atrași pe căi greșite de cei ce practicau culte vechi, „păgâne”.

De asemenea, sunt enumerate câteva cuvinte latine care nu s-au moștenit în alte limbi romanice și pe care le regăsim în limba noastră (peste 100), precum: împărat (*imperator, -oris*), a apuca, adjectivul „mare”, creștin, lingură, plăcintă ș.a. La romani, *imperator* era titlul dat generalilor victorioși cărora li se organizau intrări triumfale în Roma. Și totuși, precizează autorul studiului, cuvântul „împărat”, care trece direct din latină în lexicul nostru, nu a desemnat o realitate în niciuna dintre provinciile românești, unde conducătorii au fost numiți prin alte denominări: jude, ducă, domn provenite tot din latină, dar și cele de cneaz, voievod sau gospodar impuse de limba slavă. Referitor la substantivul „cneaz”, acesta nu era pur slav, ci preluat de la vechii germani (cuning/cunig) devenit Kōning, iar la englezi King.

Cuvântul „ducă” își are și el obârșia în acuzativul *ducem* al latinescului *dux, ducis* care desemna comandantul unei cetăți de pământ sau pe cel militar. Juzii sau cnejii erau oameni cu merite militare care în caz de pericol se adunau pentru a alege voievodul, pe cel mai merituos dintre ei. „Marele voievod” nu deținea însă puterea supremă. Pentru

¹⁰ Ovidiu Drimba, *op. cit.*, p. 731.

acest rol exista domnitorul, persoana venită de la Dumnezeu prin „ungere și sfințire”, termen de origine latină *dominus*, -i.

În ceea ce privește denumirea de „țar”, nepătrunsă în limba noastră decât pentru a denumi o realitate externă (țarii de la Țarigrad - orașul țărilor), cuvântul este tot de origine latină, provenit din *Caesar* și pătruns prin intermediul slavei.

Dincolo de aceste considerente, istoricul aduce explicații pentru păstrarea denumirii noastre de romani/români de-a lungul a două mii de ani, în ciuda faptului că nu ne-am aflat sub ocupație propriu-zisă decât vreo șase generații. Fenomenul ar fi explicabil din punct de vedere geografic: poporul nostru se află într-un spațiu izolat de alte popoare romanice, fiind înconjurat de vorbitori de alte limbi precum slavă și maghiară, pe când celelalte țări de origine latină a trebuit să își delimiteze identitatea, aflându-se unele lângă altele: francezii, spaniolii etc. De aceea, românii au avut o conștiință a apartenenței de o împărăție, cea condusă de imperator Traianus, drept urmare cuvântul „împărat” a putut fi impus numai în limba noastră.

Mărturie a existenței unui alt cuvânt de origine latină este balada populară „Miorița”, în care elementul de fantastic cu rol premonitoriu îl are mioara/ oaia bârsană. Cuvântul latinesc *ovis*, -is a fost moștenit în limba noastră, cu deosebire de alte limbi romanice: *pecora* la italieni, *mouton* la francezi etc. Ocupație ancestrală, oieritul a fost practicat de români neîntrerupt, aceștia fiind cunoscuți drept cei mai mari crescători de oi dintre popoarele vecine.

Verbul „a dezmierda/dizmierda” coboară și el din latinescul *dismerdare* (*merda* însemna murdărie, nemoștenit însă de limba noastră) și avea înțelesul de a curăța copilul mic de excremente. Această curățare dovedea îngrijirea, atenția mamelor față de copiii, ceea ce a dus la sensul actual al cuvântului de alinare, dragoste, „curățare spirituală”.

Zonele în care cuvinte de origine slavă sau turcă nu au pătruns sunt cele din zona de vest a țării cum ar fi Transilvania sau Maramureșul. Acest aspect este demonstrat de faptul că aici nu sunt cunoscuți termenii slavi precum omăt/zăpadă sau cei turcești cum ar fi boier sau cioban. Astfel se explică existența în aceste părți a unor cuvinte latinești echivalente precum: groșcior/groștior, păcurar, nea, muruială, dar și a conservării identității poporului nostru ca descendent al latinității.

Așadar, studiul subliniază faptul că prin izvoarele lingvistice din diferite zone geografice ale României, originea latină a limbii noastre nu poate fi negată și ea este o consecință a romanizării, a influenței directe și îndelungate a colonizatorilor romani.

Bibliografie:

Cizek, Eugen (1998), *Mentalități și instituții romane*, București, Editura Globus.

Drimba, Ovidiu (1984), *Istoria culturii și civilizației*, vol. I, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

Pop, Ioan-Aurel (2022), *De la romani la români. Pledoarie pentru latinitate*, ed. a II-a revizuită și adăugită, București, Editura Litera.

Un tunel... lat

Prof. Beșcucă Vasilica

Cel mai lat tunel¹¹ subacvatic din lume a fost construit în doar 110 zile, marcând un record remarcabil în domeniul ingineriei tunelurilor submarine. Lucrările au avut loc în Jinan, capitala provinciei Shandong din China, unde secțiunea sub râu a Tunelului Jinan Huanggang Road a fost săpată cu ajutorul unei mașini de foraj uriașe denumite „Shanhe”, o TBM (Tunnel Boring Machine) cu un diametru de excavație de aproximativ 17 metri.

Acest tunel subacvatic – care trece sub râul Yellow River – are o secțiune cu diametrul exterior de aproximativ 16,8 metri și urmează să devină o arteră rutieră importantă de aproximativ 5,75 kilometri, cu două niveluri de trafic și șase benzi (trei pe sens), proiectate pentru o viteză de circulație de 60 km/h.

Realizarea în 110 zile a secțiunii forate sub apă a impresionat experții, având în vedere provocările tehnice ale forării la aproape 30 de metri sub mal și presiunile ridicate ale apei și solului. Mașina „Shanhe” a avansat cu viteze de zeci de metri pe zi, stabilind noi repere pentru construcția mecanizată de tuneluri subacvatice de mare diametru.

Pe lângă recordul de diametru, proiectul este un exemplu de integrare a tehnologiilor avansate de monitorizare și control în construcția tunelurilor, iar după finalizare tunelul va conecta zone importante ale orașului Jinan, îmbunătățind fluxul de transport și susținând dezvoltarea regională.

Record mondial în China¹²: tunel subacvatic construit în timp record

Secțiunea săpată sub râu a fost realizată cu ajutorul unei mașini uriașe de foraj, cunoscută sub numele de „Shanhe”. Este vorba despre o TBM (Tunnel Boring Machine) cu un diametru de excavație de aproximativ 17 metri, considerată una dintre cele mai mari utilaje de acest tip folosite vreodată pentru un tunel subacvatic. Diametrul exterior al tunelului ajunge la circa 16,8 metri, ceea ce îl transformă în cel mai lat tunel construit vreodată sub apă.

Tunelul va avea o lungime totală de aproximativ 5,75 kilometri și este proiectat ca o arteră rutieră modernă, cu două niveluri de circulație și șase benzi de trafic, câte trei pe fiecare sens. Viteza maximă admisă va fi de 60 de

¹¹ <https://atlas-geografic.net/>

¹² <https://click.ro/actualitate/fapt-divers/unde-se-afla-cel-mai-lat-tunel-subacvatic-din-2506077.html>

kilometri pe oră, iar infrastructura este gândită pentru a prelua un volum mare de trafic zilnic, scrie Atlas Geografic într-o postare pe Facebook.

Tehnologie de ultimă generație și impact major asupra traficului

Finalizarea secțiunii subacvatice într-un timp atât de scurt i-a surprins chiar și pe specialiști, având în vedere dificultățile tehnice ale lucrărilor. Forajul a fost realizat la aproape 30 de metri sub nivelul malurilor râului, într-un mediu caracterizat de presiuni ridicate ale apei și solului. Cu toate acestea, utilajul „Shanhe” a reușit să înainteze cu zeci de metri pe zi, stabilind un nou standard de eficiență în construcția tunelurilor submarine de mare dimensiune.

Proiectul este considerat și un exemplu de utilizare a tehnologiilor avansate de monitorizare și control, care au permis ajustări în timp real și un nivel ridicat de siguranță pe parcursul lucrărilor. După finalizare, tunelul va lega zone-cheie ale orașului Jinan, va reduce timpii de deplasare și va contribui semnificativ la dezvoltarea economică și urbană a regiunii.

Desen realizat de Raluca
Leordeanu, clasa a VIII-a A, MCB

**IANUARIE - ZIUA CULTURII
ZIUA ANIVERSARĂ MIHAI EMINESCU**

Prof. dr. Ene Claudia

colaborării între cele două instituții culturale.

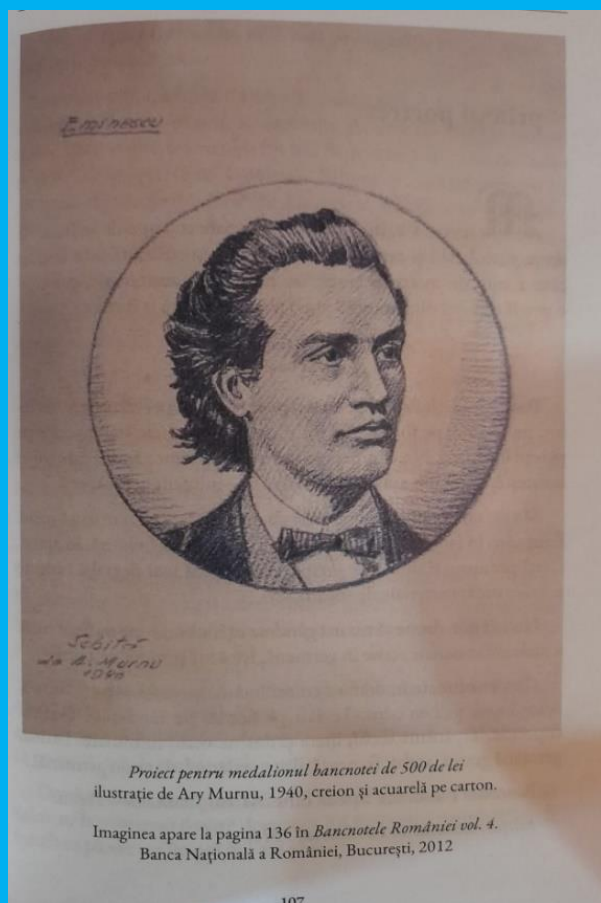
Pe lângă alți invitați de onoare, a luat cuvântul și domnul profesor Emil Talianu, cunoscut eminescolog giurgiuvean. Cu această ocazie s-a organizat și un stand cu vânzare de carte unde iubitorii de cunoaștere și literatură au putut achiziționa cele mai recente apariții editoriale, dintre care putem aminti: „Portretele lui Eminescu” sau „Lumină de lună”, ambele sub îngrijirea lui Alin Comșa care subliniază „existența celestă și inefabilă în lumea cuvintelor” a poetului Mihai Eminescu.

Autorul „Portretelor lui Eminescu” își mărturisește preocuparea pentru copii și adolescenții de azi care pot înțelege faptul că poetul, cunoscut de ei din mediul formal al școlii, dar și din cel informal, a trăit „o serie de povești care sunt cât se poate de umane.” Sunt inserate cărții o serie de portrete cunoscute sau mai puțin cunoscute ale poetului, culese de prin revistele vremii sau sub semnătura unor pictori sau ilustratori precum Camil Ressu, Aurel Bordenache ori Marcel Chirnoagă, precum și notițe de manuscris.

Despre culegerea de poezii eminesciene aflate sub titlul „Lumină de lună”, Alin Comșa precizează că acesta ar fi fost titlul pe care poetul însuși și l-ar fi dorit pentru primul său volum de poezii pe care intenționa să îl publice, conform lui Ion Scurtu care vorbește despre o însemnare în acest sens descoperită în manuscrisele lui Eminescu din perioada 1880-1883. Se înțelege că nu puteau lipsi din acest volum toate acele creații care au în pasta lor prezența lunii, acest astru dominant în lirica poetului și care parcă i-a iluminat versurile sub raza genialității și nemuririi.

Publicul, alcătuit din profesori, elevi și personalități publice giurgiuvene, s-a bucurat în egală măsură de participarea la acest eveniment unic derulat la ceas aniversar *Mihai Eminescu*, dar și de *Ziua Culturii Naționale*.

Din creațiile elevilor noștri

O lume într-un colet

*Geangu Antonia, clasa a VI-a A, MCB
Prof. coord., Ene Claudia*

Pentru mine, a-mi comanda cărți nu înseamnă doar a face o achiziție de pe internet, ci un mic ritual plin de entuziasm și așteptare. Cărțile sunt prietenii mei de zi cu zi, iar dorința de a avea unele noi apare atunci când simt că vreau să descopăr o lume diferită de a mea.

Totul începe cu o simplă întrebare: „Ce aş vrea să citesc acum?”. Uneori, răspunsul vine repede, poate un roman de aventuri, o carte de povești fantastice sau un titlu recomandat de profesori și colegi. Alteori stau mult și răsfoiesc internetul, citind descrieri și recenzii. Alegerea unei cărți e ca o mică aventură în sine, pentru că fiecare titlu promite ceva unic: mister, emoție, suspans sau cunoaștere.

Când fac comandă, momentul în care apăs pe „Finalizează” e ca o promisiune. Știu că peste câteva zile voi primi un colet care ascunde în el o poveste nouă. Îmi place nerăbdarea aceasta, așteptarea să-mi imaginez deja cum va fi cartea.

Dar povestea mea preferată vine atunci când pachetul ajunge, îl deschid cu emoție, simt mirosul paginilor proaspete și răsfoiesc primele capitole. Este un sentiment pe care nu îl pot înlocui cu nimic altceva. De fiecare dată, simt că mă pregătesc să pornesc într-o călătorie unde nu am nevoie decât de imaginația mea.

Îmi comand cărți mai ales în vacanță, când am mai mult timp liber, dar și în timpul școlii, dacă am nevoie de lecturi suplimentare sau dacă pus și simplu nu mă pot abține să nu aflu ce ascunde un anumit titlu. Pentru mine, lectura este o formă de libertate: ea mă desprinde de rutina zilnică și mă ajută să înțeleg mai bine lumea.

De aceea, a comanda cărți nu e doar un obicei practic, ci o parte din felul meu de a fi. Prin fiecare comandă îmi fac un dar mie însămi: timp de calitate, cunoaștere și povești care rămân în suflet!

Fotografie a colecției
personale: Antonia,
clasa a VI-a A, MCB

Fulgi de nea

Sîrbu Sofia, clasa a VI-a A, MCB

Prof. coord., Ene Claudia

Doi și cu doi, patru.
Fulgii magici își fac dansul
În mijloc de codru.

Trei și cu trei, șase.
E multă zăpadă pe case
Așa cum este în basme.

Patru și cu patru, opt.
Fulgii își fac dansul tot,
Dar acum... stau pe loc.

**Tablou pictat de Alesia
Petcu, clasa a VIII-a A,
MCB**

Citesc și rezum...

Ruse Rebeca, clasa a VI-a A, MCB

Ruse Rebeca

Inocența SP

scena parvulei

Cartea „Inocența” prezintă copilăria Annei, o fată care trăiește în Brașov, într-o familie deținuți. Povestea este construită din amintiri din copilărie, văzute prin ochii copilului, dar povestită de adultul care își amintește ceea ce a văzut.

Ama desigură lumea din jurul ei: casa, strada, reținuți, prieteni și întâmplările moarte pentru un copil pe foarte importante. Ea deservă comportamentul adultilor, fără să înțeleagă mereu totul, dar cu multă curiozitate și simțuri.

Cartea surprinde inocența, copiii, bucuriile simple, fuzile, jocuri și primele lecții de viață.

Așezatul care mi-o

Arhivă Victor - Kimberly Bradbury Bully

Cartea spune povestea Annei, o fată de 10 ani, care s-a născut cu un picior betat și a fost ținută izolat de mama ei. Ea a trăit ani întregi în casa părinților, pe permițarea soției sale, o băiețică prietenă.

Întimpul Al Doilea Război Mondial, copiii sunt evacuați din Londra pentru a scăpa de bombardeamente. Anne și prietenii ei, mai mici, Sam și, sunt puși de o familie pe nume Susan, care locuiește la țară. La început, Anne se teme și nu are încredere în nimeni, dar treptat învinge să oibă carof, să se bucură de libertate și să înțeleagă ce înseamnă familia și iubirea.

Ruse Rebeca - noia

Causorii

Resumant

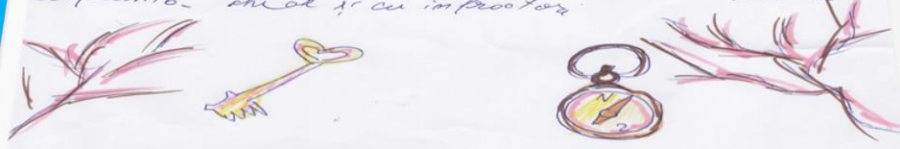
De: Constantin Chiriac

„Causorii” este o serie de romanele de aventură care urmăresc povestea unui grup de copii curajoși și isteți. Ei fac parte dintr-o echipă numită „Causorii”, nume ales după strada pe care locuiesc.

Personajele principale sunt: Victor, Ursu, Pico, Dorin, Lucia, Maria și Ionel. Împreună ei trăiesc aventuri pline de mister, pericole și prietenie. Copiii sunt uniți, se ajută reciproc și nu se dau bătut, atunci când întârse situații dificile.

În prima carte, Causorii descoperă un tunel secret și pornesc într-o aventură plină de suspans. Pe parcurs ei trebuie să oibă carof, să se bucură de libertate, să se ajute reciproc și să înțeleagă ce înseamnă familia și iubirea.

Serie continuă cu alte aventuri în peșteri, castel, muni și locuri misterioase, unde copiii se confruntă cu o lume și cu imprevizibile.

Citesc și pictez... „Percy Jackson și Black Jack”

Petcu Alesia, clasa a VIII-a A, MCB

Instantanee în imagini...

NE MÂNDRIM CU CE CITIM!

